

НОВИЙ ПІДХІД ДО ЛІКУВАННЯ СПАСТИЧНОЇ ЗГИНАЛЬНОЇ КОНТРАКТУРИ КОЛІННОГО СУГЛОБА У ДІТЕЙ З ДЦП

Дубас В.І., Сулима В.С., Балюк Ю.С., Данів В.М.

Івано-Франківський національний медичний університет,
Івано-Франківська обласна дитяча клінічна лікарня, м. Івано-Франківськ, Україна

В Україні частота ДЦП складає 2,4 – 2,5 випадків, а в різних регіонах країни коливається від 2,3 до 4,5 на 1000 дитячого населення. По Івано-Франківській області на 306418 дітей зареєстровано 841 дитину з ДЦП, що складає 2,74 випадки на 1000 дитячого населення. Всі ці діти мають потребу в тривалій реабілітації та при сформованих контрактурах – в ортопедичному лікуванні. За п'ять років в травматолого-ортопедичному відділенні ОДКЛ було проліковано 118 дітей з різними видами контрактур, при цьому комплексне лікування всіх контрактур та деформацій нижніх кінцівок проведено у 12 дітей. Згинальна контрактура колінного суглоба є важливою проблемою ортопедичного відновлення ходьби хворого з ДЦП. Аналіз проведеного ортопедичного лікування у 24 хворих з даною контрактуєю показав в динаміці неповне вирішення проблеми. Операція переміщення сухожилків-згиначів гомілки по типу Егерса на виростки стегна чи їх подовження у дітей віком 14 років і старше усувала контрактуру, але при ходьбі чи стоянні згинальне положення колінного суглоба утримувалось. Тому ми запропонували нові підходи до ортопедичної корекції згинальної спастичної контрактури колінного суглоба у дітей, які ґрунтуються на біомеханічному та клінічному спостереженні.

Мета: запропонувати новий підхід до ортопедичного лікування згинальної спастичної контрактури колінного суглоба у дітей з ДЦП.

Матеріал та методи. Аналіз оперативного лікування згинальної спастичної контрактури колінного суглоба у 22 дітей показав залежність успіху лікування від віку хворих та ступеня згинальної контрактури. Після проведеного оперативного лікування вісім хворих віком старше 15 років продовжували ходити на зігнутих колінних суглобах без контрактури м'язів згиначів гомілки, а у двох хворих появились болі в колінних суглобах при спробі повного їх розгинання. Клінічне та рентгенологічне обстеження виявило високе стояння надколінка, як до, так і після операції при спастичному скороченні чотирьохголового м'яза стегна, підтвердженому електроміографічно. На нашу думку, для відновлення функції розгинання гомілки та колінного суглоба, необхідно низвести наколінок та активізувати чотирьохголовий м'яз стегна, що знайшло підтвердження в математичній моделі ходьби хворого з ДЦП. У одного хворого віком 15 років з діагнозом: «ДЦП. Спастична диплегія» та наявності ведучої згинальної контрактури обох колінних суглобів в обсязі 140°/80°/0 виконана операція подовження сухожилків-згиначів гомілки з медіальної та латеральної сторони обох підколінних ямок та низведення надколінків шляхом вкорочення власних зв'язки.

Результат та обговорення. Хворий спостерігається нами протягом трьох місяців. Під час операції повністю розігнути обидва колінні суглоби не вдалось через значне напруження судинно-нервового пучка та небезпеку ішемічної невропатії обох гомілкових нервів. Наколінок низводили шляхом розтягу чотирьохголового м'язу та вкорочення власної зв'язки, але на 7-й день, згідно даних рентгенографії, знаходився вище суглобової щілини. Дане ускладнення пояснюється необхідністю не тільки вкорочення власної зв'язки, але і подовження спастично скороченого чотирьохголового м'яза. На даний час обсяг рухів в обох колінних суглобах під час ходьби становить 40°/10°/0. хворий відмічає можливість самому активно розігнути гомілки та утримувати їх у цьому положенні.

Висновок: успіх оперативного лікування згинальної спастичної контрактури колінного суглоба у дітей з ДЦП можливий при комплексному обстеженні стану м'язів згиначів та розгиначів гомілки, врахування конгруентності суглобових поверхонь колінного суглоба та місцезнаходження наколінка. Запропонована методика лікування потребує подальшого вивчення та обговорення.

**НОВЫЙ ПОДХОД К ЛЕЧЕНИЮ СПАСТИЧЕСКОЙ СГИБАТЕЛЬНОЙ
КОНТРАКТУРЫ КОЛЕННОГО СУСТАВА У ДЕТЕЙ С ДЦП
Дубас В.И., Сулима В.С., Балюк Ю.С., Данив В.М.**

Авторы при анализе оперативного лечения спастической сгибательной контрактуры коленных суставов у 24 больных с ДЦП отметили отрицательный результат, который объяснили высоким стоянием надколенника и спастическим сокращением четырехглавой мышцы бедра. Исследование подтверждено клинически, рентгенологически и путем математического моделирования. Предложено для восстановления функции разгибания в коленном суставе выполнять операцию низведения надколенника. Ключевые слова: сгибательная контрактура, операция, надколенник.

**A SPASTIC FLEXION CONTRACTURE OF A KNEE IN CHILDREN IMPACTED
CEREBRAL PALSY: THE NEW APPROACH
Dubas V.I., Sulyma V.S., Baluk Y.S., Daniv V.M.**

Authors analyzing the results of surgical treatment of the spastic flexion contracture of a knee in 24 patients with cerebral palsy admitted bad results considered with high elevation of the patella and spastic contracture of the quadriceps muscle of thigh. Trial had been confirmed by clinical, x-ray examinations and mathematical modelling. It is proposed to perform the patella pull-down surgery in order to restore extension of the knee. Key words: flexion contracture, surgery, patella.